

Arbejdsmiljøudfordringer truer Forsvaret

CS kan selvfølgelig ikke acceptere, at vores medlemmer arbejder i nedslidte bygninger, hvor det regner ind, vinduer er ved at falde ud, og skimmelsvamp stortrives.

Derfor er CS gået sammen med en række militærfaglige og civile organisationer for at gøre politikerne opmærksomme på problemet med det fysiske arbejdsmiljø i Forsvaret. Det er der kommet vedhæftede brochure ud af.

Du kan også se og hente brochuren [her](#) eller finde den på hjemmesiden under 'Rådgivning', 'Arbejdsmiljø' og så vælge 'Arbejdsmiljø generelt'.

I brochuren kommer vi med:

- forslag til permanente og bæredygtige løsninger
- eksempler på, hvordan faciliteterne på tjenestestederne skal opgraderes
- argumentation for, hvorfor en udvidelse af Forsvaret kræver handling. Nu.

Hvem er med i samarbejdet?

- CS Centralorganisationen for Stampersonel
- HKKF
- Dansk Metal
- Dansk EI-Forbund
- HK Stat
- HOD
- 3F
- Malerforbundet
- Teknisk Landsforbund

Arbejdsmiljøudfordringer truer Forsvaret

Sådan sikrer du som politiker et mere
kampdygtigt forsvar

Forord

En genopretningsplan er ikke nok til at sikre et kampdygtigt forsvar

Kære politiker

Mens vi er i gang med at opruste det danske forsvar, forlader medarbejdere Forsvaret på grund af dårligt arbejdsmiljø. Medarbejdere på Forsvarets tjenestesteder bliver syge, de kan ikke udføre deres arbejde på grund af dårlige arbejdsforhold og med manglende udsigter til, hvordan faciliteter og forhold skal forbedres, bliver medarbejdere modløse, frustrerede og demotiverede. Det er de soldater og civile medarbejdere, som skal være vores kampdygtige forsvar og forsvare vores demokrati, vores frihed og vores land. Men hvor længe er de i stand til det, når arbejdsmiljøudfordringerne er så massive?

Vi er en sammenslutning af militærfaglige og civile organisationer og vores medlemmer er de medarbejdere, som hver dag arbejder på Forsvarets tjenestesteder. Vi har været vidne til en forværring af arbejdsmiljøudfordringerne gennem årene, og de er nu så massive, at de er en trussel mod Forsvarets kampdygtighed.

I genopretningsplanen er der bevilliget en væsentlig finansiering til genopretningen af det danske forsvar, og selvom vi er glade for, at der nu er afsat midler til at rette op på arbejdsmiljøet er udfordringerne så store, at pengene bliver få.

Forvaltningen af midlerne i genopretningsplanen er derfor helt afgørende for at forbedre arbejdsmiljøet, og det er nødvendigt med en vedvarende finansiering til løbende vedligeholdelse af Forsvarets bygninger, værksteder og udstyr.

Så kære politiker

I denne folder præsenterer vi en række råd, som kan forbedre arbejdsmiljøforholdene på Forsvarets tjenestesteder. Dit sekretariat har fået udleveret et uddybende notat. Det giver dig og dine kollegaer muligheden for at sikre, at Forsvaret bliver bedre rustet til at passe bedst muligt på os, vores demokrati og vores frihed.

Arbejdsmiljøudfordringerne er blevet værre

- ➔ Over 400 indberetninger i Forsvarets Arbejdsmiljødatabase (FAD) fra 2022 - 2024 om indeklima, skimmelsvamp, faldulykker, belysning og støj.
- ➔ Problemer med indeklima er steget fra 28,4% til 31,9% fra 2021 - 2023.
- ➔ Problemer med skimmelsvamp er steget fra 5,4% til 8,2% fra 2021 - 2023.
- ➔ Hver fjerde af de medarbejdere der arbejder med farlige stoffer oplever utilstrækkelig ventilation.
- ➔ Arbejdstilsynets reaktioner er steget fra 40 til 63 fra 2022 - 2023. Ulykkesrisiko, indeklima og kemi som de tre hyppigste årsager til reaktionerne.

Permanente, bæredygtige løsninger er afgørende for medarbejderfastholdelse og et mere holdbart forsvar

FOTO: JENS-ERIK LARSEN

Fundamentet for et stærkt forsvar er medarbejdere. Men mange medarbejdere forlader Forsvaret på grund af dårlige arbejdsforhold og særligt på grund af utilstrækkelige løsninger, når der skal ske udbedringer af problematiske forhold i Forsvarets bygninger, installationer og udenomsarealer, som ikke er forståelige for medarbejderne. Det skaber utryghed og uvished om, hvorvidt rammerne bliver bedre, og det kan blive svært at opretholde motivation og arbejdsglæde. Derudover er utilstrækkelige løsninger dyre. En stor del

af Forsvarets bygninger, installationer og arbejdspladser er i så elendig stand, at det ikke kan betale sig at bruge penge på at renovere dem. Det er ikke et holdbart og stærkt forsvar.

Understøt medarbejderfastholdelse med permanente løsninger

Midlertidige løsninger skaber frustration og modløshed. Det giver derimod medarbejderne ro i sindet, hvis de ved, at hver midlertidig løsning er med til at sikre en varig løsning. Som politiker kan du øge medarbejdertilfredsheden og fastholdelsen ved at sikre, at Forsvaret prioriterer permanente løsninger og giver medarbejderne ordentlige indkvarterings- og arbejdsforhold.

Gør Forsvaret til en grøn spiller og mindsk udgifterne

De militære bygninger og værksteder bidrager til voldsomme udgifter i energiforbrug som følge af nedslidte installationer, utætte bygninger og manglende isolering. Det er mere økonomisk ansvarligt at nedlægge de bygninger, installationer og arbejdspladser, hvor standen er så elendig, at det bedre kan betale sig at bygge nyt og investere i energieffektive bygninger og institutioner, som reducerer driftsomkostninger. Du kan gøre Forsvaret til en reel deltager i den grønne omstilling ved at sikre, at forældede bygninger udskiftes med moderne, energieffektive faciliteter og ved at sikre genanvendelse af materiale fra den nuværende bygningsmasse i det omfang, det er muligt.

Giv tjenestesteder større handlekraft

En del af de enkelte opgaver i genopretningsplanen er bekostelige og tager tid at få gennemført. For at genopretningen af Forsvaret skal lykkes, er det nødvendigt, at de afsatte midler kan komme hurtigere ud til de enkelte tjenestesteder, og at der ikke er en kort tidsfrist for, hvornår midlerne skal bruges – f.eks. inden udgang af et budgetår. Som politiker kan du sikre en større økonomisk forsvarlig forvaltning af midlerne i genopretningsplanen ved at sikre, at midlerne må anvendes over flere budgetår.

Opgradering af trænings-, værksteds- og laboratoriefaciliteter er nødvendige for at sikre Forsvarets medarbejdere og udstyr

Soldater er ikke kampdygtige, når deres fysik og udstyr ikke er i orden. Forsvaret har skrappe krav til soldaternes fysiske form og udholdenhed, men soldaterne får sværere ved at leve op til Forsvarets krav, når træningsfaciliteterne er forældede eller placeret i bygninger, der ikke er designet til formålet. Dårligt arbejdsmiljø i form af værksteder, garager, laboratorie og arbejdsredskaber, som ikke er i orden, og som ikke lever op til de almindelige sikkerheds- og arbejdsmiljøkrav, forhindrer Forsvarets håndværkere, teknikere og laboranter i at kunne kontrollere, vedligeholde og

reparere udstyr, produkter og materialer. De kan ikke levere den kvalitet, som er nødvendigt for et moderne forsvar. Medarbejdernes faciliteter øger risikoen for arbejdsulykker og nedslidning, når deres arbejdslokaler og udstyr ikke bliver vedligeholdt. Forsvaret har ikke sørget for, at de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger er fulgt med, når der f.eks. er lavet om på opgaverne, eller de er blevet flyttet rundt. Medarbejderne er desuden i risiko for eksponering af farlige og kræftfrembringende stoffer, sundhedsskadelige gasser og røg samt arbejdsulykker.

Stil krav om langsigtet plan for at sikre sikkerheds- og arbejdsmiljøkrav

Som politiker kan du sikre kvaliteten af Forsvarets udstyr ved at stille krav om, at Forsvaret, i samarbejde med medarbejderne på værksteder og i laboratoriet, fremlægger gennemarbejdede planer for, hvordan de afsatte midler i genopretningsplanen skal anvendes for at få ført værksteder og laboratoriet up to date. Det vil sikre, at det er de rigtige opgaver, der løses først.

Stil krav til renovering af træningsfaciliteter, værksteder og laboratorie i forsvarsbudgettet

Du kan stille krav om, at de nødvendige midler i det fremtidige forsvarsbudget skal afsættes til renovering af træningsfaciliteter, værksteder og laboratoriet og til opførelsen af nye faciliteter i de tilfælde, hvor det ikke længere kan betale sig at renovere de eksisterende.

Stil krav om dokumentation og sikkerhed

Du kan højne sikkerheden ved at pålægge Forsvaret, at de skal sikre, at alle værksteder og laboratoriet lever op til de gældende standarder for sikkerhed og sundhed. Forsvaret skal endvidere sørge for, at kunne dokumentere dette ved at inddrage medarbejderne og deres arbejdsmiljørepræsentanter – og i nødvendigt omfang hjælp fra autoriserede arbejdsmiljørådgivere.

Stil krav til langsigtede planer for vedligehold

Du kan sikre, at Forsvarets etableringer til stadighed opfylder gældende sikkerheds- og arbejdsmiljøkrav ved at, sikre at Forsvaret fremlægger en langsigtet plan for, hvordan træningsfaciliteter, værksteder og laboratorie løbende opgraderes og vedligeholdes i samarbejde med deres arbejdsmiljøorganisation.

Udvidelse af Forsvaret nødvendiggør fortsat øget fokus på arbejdsmiljø

Et Forsvar er kun så kampdygtigt, som arbejdsmiljøet gør det til. Et godt arbejdsmiljø er fundamentet for fastholdelse af medarbejdere og for at sikre en god kvalitet af Forsvarets udstyr. Forsvaret får i disse år tilført flere midler i takt med at forsvarsbudgettet øges for at kunne imødekomme NATO's styrkemål. Det er afgørende, at de ekstra midler anvendes til at løse eksisterende arbejdsmiljøproblemer og til at forhindre, at nye opstår i takt med, at Forsvaret udvides. Midlerne bør derfor bruges på at holde bygninger, installationer og udstyr ved lige.

Opnå maksimal effekt af midler gennem en national Forsvarsplan

Med de øgede midler bliver det en udfordring at beslutte hvilke områder og tjenestesteder, der skal prioriteres for at opnå maksimal effekt. Du og dine kollegaer kan sikre, at midlerne anvendes mest effektivt ved at udvikle en omfattende plan, der specificerer, hvordan de øgede midler skal fordeles og anvendes på tværs af tjenestestederne – med særlig opmærksomhed på kvalitet og bæredygtighed.

Indfør kvalitetskrav, kontrol og dokumentation for at fremtidssikre arbejdsmiljø

Risikoen for arbejdsskader og sygdomme minimeres ved at sikre, at nye faciliteter og arbejdsforhold lever op til gældende standarder for arbejdsmiljø. Derfor kan du fremtidssikre et bedre

arbejdsmiljø for Forsvarets medarbejdere ved at udvikle retningslinjer for dokumentation og overvågning af tilstanden på bygninger, installationer og udstyr, som sikrer høje standarder for kvalitet og levetid.

Pålæg Forsvaret at udvikle langsigtede strategier for at sikre udstyr og sikkerhed

Du og dine kollegaer kan sikre Forsvarets faciliteter og udstyr ved at pålægge, at Forsvaret skal udvikle langsigtede vedligeholdelsesplaner i deres budgetter, således at der er kapacitet og ressourcer til løbende service, opgraderinger, vedligeholdelse og reparation.

Implementér bæredygtige løsninger og frigiv økonomiske midler til fremtiden

Du kan sikre, at Forsvaret mindsker driftsomkostningerne og sikrer økonomiske midler til fremtidig vedligehold af Forsvarets bygninger ved at sørge for, at Forsvaret bruger bæredygtige og langtidsholdbare løsninger. Arbejdsmiljø, teknologi og miljøstandarter kan vedligeholdes ved, at du sikrer, at nye bygninger, værksteder, indkvartering og udstyr designs og konstrueres med fokus på lang levetid, bæredygtighed og enkel vedligeholdelse, der tager højde for nye krav i fremtiden.

Efterord

I kan ruste Forsvaret til at passe på os

Arbejdsmiljø er ikke bare arbejdsmiljø. Et godt arbejdsmiljø er grundlæggende for et kampdygtigt forsvar. Ved at forvalte midlerne i genopretningsplanen strategisk med fokus på at forbedre medarbejderens sikkerhed, sundhed og arbejdsmiljø og ved at skabe en vedvarende finansiering til vedligehold af Forsvarets bygninger, værksteder og udstyr kan du og dine kollegaer sikre, at Danmark får et forsvar med medarbejdere, som i hø-

jere grad er rustet til at passe på vores demokrati, vores frihed og vores land.

Vi står selvfølgelig til rådighed for uddybninger – dit sekretariat har også fået udleveret mere dybdegående materiale.

Tak for din tid.

**HKKF (Hærens Konstabel
og Korporalforening)**
Kurt Brantner
Næstformand
22 79 18 80

Dansk Metal
Jan Toft Rasmussen
Faglig sekretær
23 29 69 47

Dansk El-Forbund
Lars B. Sørensen
Forbundssekretær
33 29 70 00

HK Stat
Betina Halbech
Arbejdsmiljøkonsulent
33 30 42 84

CS
(Centralforeningen
for Stampersonel)
Ronni Pedersen
Næstformand
26 73 99 50

HOD
(Hovedorganisationen
af Officerer i Danmark)
Steen Nørgaard Gøtsche
Konsulent
33 15 02 33

3F
Nikolaj Hillemann
Forhandlingssekretær
26 77 72 32

Malerforbundet
Kim Lasse Petersen
Forbundssekretær
23 29 69 47

Teknisk Landsforbund
Tine Birgitte Hestbæk Jakobsen
Faglig konsulent
22 37 80 40

Permanente, bæredygtige løsninger er afgørende for medarbejderfastholdelse og et mere holdbart forsvar:

- ➔ Fundamentet for et stærkt forsvar er medarbejdere. Der er brug for langtidsholdbare investeringer i moderne bygninger og faciliteter, for at skabe stabile og trygge arbejdsmiljøer.

Opgradering af trænings,- værksteds- og laboratoriefaciliteter er nødvendigt for at sikre Forsvarets medarbejdere og udstyr:

- ➔ Soldater er ikke kampdygtige, når deres fysik og udstyr ikke er i orden. Der er behov for at sikre og opdatere faciliteter, så de bliver tidssvarende, så både Forsvarets håndværkere, teknikere og laboranter, der arbejder med Forsvarets udstyr og farlig kemi, kan udføre deres arbejde under forsvarlige forhold.

Udvidelse af Forsvaret nødvendiggør fortsat øget fokus på arbejdsmiljø:

- ➔ Et Forsvar er kun så kampdygtigt, som arbejdsmiljøet gør det til. Udbygningen af Forsvaret kræver, at økonomien matcher de fysiske behov for faciliteter, så de er tilstrækkelige for både de nuværende og fremtidige medarbejdere.